

Helsestasjonsprogrammet 0-5 år

Hjemmebesøk av jordmor: I tillegg til konsultasjonene i tabellen anbefaler Nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen hjemmebesøk av jordmor, se [Nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen](#) for mer informasjon.

Barns miljø og sikkerhet: Det vises til informasjonsbrosjyrer, se lenke: [Barns miljø og sikkerhet / når barnet skader seg](#) Informasjon må gis i tråd med barnets utvikling og alder.

Barnevaksinasjonsprogrammet: Se informasjon om vaksiner og tidspunkt på [FHIs nettsider](#)

Konsultasjon	Foreldreveiledning/ Helseopplysning	Helseundersøkelser og vaksiner	Helsepersonell
7-10 dager etter fødsel: Hjemmebesøk	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> Gjennomgang familieanamnese, svangerskap og fødselsopplevelse Informasjon om helsestasjonstilbudet Barnets vektøkning og trivsel Amming/ evt. behov for morsmelkerstatning Samspill/tilknytning Barns miljø og sikkerhet, 0-6 måneder Søvn/sovestilling Barnestell Forebygging av ulykker/ skader, Vold /omsorgssvikt (vugging vs. filleristing, barnegråt og stress) Familiesituasjon Foresattes psykiske helse og trivsel, sykdom Nettverk Tobakksfritt miljø Rusmiddelbruk (alkohol og annen rusbruk) 	<ul style="list-style-type: none"> Vekt og hodeomkrets Observasjon i rygg og mageleie Vurdere barnets stalleplass Øyne (Stilling/infeksjon) <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vold, overgrep, omsorgssvikt <p>Generell vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> Temperament, våkenhet Hudfarge/perifer sirkulasjon; blekhet, cyanose, ikterus? Pustemønster (rask? anstrengt?) Bevegelsesmønster (alternerende, sidelikt? Symmetri?) Tonus (normal, hypoton, hyperten, ubalanse fleksorer/ekstensorer) Hode/Hals: skjevhet/torticollis <p>Vaksine, se FHIs nettsider</p>	Helsesykepleier

<p>4 uker: Gruppekonsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <p>Aktuelle tema på gruppekonsultasjon kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning / D-vitamin tilskudd (tran alt. dråper) • Samspill • Kolikk • Vold, overgrep, omsorgssvikt, (vugging vs. filleristing) • Bevegelsesutvikling • Mobil- og skjermbruk hos foreldre og bruk av sosiale medier • Infeksjonssykdommer • Barns miljø og sikkerhet, 0-6 måneder • Barnevaksinasjonsprogrammet • Søvn/sovestilling • Rusmiddelbruk (alkohol og annen rusbruk) • Informere om kontroll for mor etter fødsel 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt og hodeomkrets (ved behov og etter foreldres ønske) <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt 	<p>Helsesykepleier og ev. fysioterapeut</p>
<p>6 uker: Individuell konsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning og D-vitamin tilskudd (tran alt. dråper) • Samspill • Bevegelsesutvikling • Søvn • Barns miljø og sikkerhet, 0-6 måneder 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt og hodeomkrets <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt <p>Generell vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ernæringsstatus • Syn: blikkontakt, skjeling • Psykomotorisk utvikling: Oppmerksomhet, mulig smil, hørselreaksjon, bevegelsesmønster, 	<p>Helsesykepleier og lege</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Foreldres trivsel og psykiske helse, (samliv) • Informere om barnevaksinasjonsprogrammet <p>Tema etter individuell vurdering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tobakksfritt miljø • Kjønnslernestelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Hudfarge/perifer sirkulasjon • Pustemønster <p>Spesiell oppmerksomhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hud: utslett, skurv, sår, fødselsmerke, ikterus, cyanose, blekhet • Hodet: hodeomkrets, form, sømmer, fontanelle. Obs skjevhet/ torticollis • Rød refleks • Munnhule: anomalier, sopp • Hjerte: rytme, bilyder, perifer sirkulasjon, eventuelt lyskepuls dersom bilyd. • Luftveier: respirasjonsfrekvens, hørbar pust, anstrengt pust, auskultasjon • Abdomen: navle (obs granulom), lever, milt, oppfylninger • Genitalia: Vaginalåpning, testikler i skrotum, penis (anomalier), brokk • Nevrologi: tonus i fleksorer (traksjon) og ekstensorer (holdt med ryggen opp). Symmetri av Moro og gripereflekser • Hofter: Hudfolder, benlengde, abduksjon. Ortolanis/Barlows test • Ekstremiteter og rygg: Bevegelsesutslag, feilstillinger, myk fot uten fikserte feilstillinger • Munnhulen: sopp (trøske) og malformasjoner 	
<p>3 måneder: Individuell konsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde, og hodeomkrets • Hode; form (skjevhet/torticollis? vurdere henvisning til fysioterapeut) • Syn, hørsel, språk, kontakt 	<p>Helsesykepleier</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning og D-vitamin tilskudd (tran alt. dråper) • Stimulering av språkutvikling • Samspill • Bevegelsesutvikling • Søvn • Barns miljø og sikkerhet, 0-6 måneder • Nettverk • Stell/håndtering • Foreldres trivsel og psykiske helse 	<ul style="list-style-type: none"> • Psykomotorisk utvikling: Oppmerksomhet; kontaktevne, responsivt smil <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt <p>Vaksine, se FHIs nettsider</p>	
4 måneder: Gruppekonsultasjon	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <p>Aktuelle tema i gruppekonsultasjon kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning/ vurdere informasjon om fast føde og D-vitamin tilskudd (tran alt. dråper) • Samspill • Infeksjonssykdommer (feber og øvre luftveisinfectionsjoner) • Tannhelse: Tannpuss • Søvn • Barns miljø og sikkerhet, 0-6 måneder • Rusmiddelbruk (alkohol og annen rusbruk) • Info om Barnehageplass 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde, og hodeomkrets på indikasjon eller etter foresattes ønske <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt 	Helsesykepleier og ev. fysioterapeut
5 måneder: Individuell konsultasjon, evt.	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde, og hodeomkrets • Psykomotorisk utvikling • Språkutvikling 	Helsesykepleier

gruppekonsultasjon	<ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning/ vurdere informasjon om fast føde og D-vitamin tilskudd (tran alt. dråper) • Samspill • Bevegelsesutvikling • Tannhelse: Tannpuss • Søvn • Foreldres trivsel og psykiske helse • Barns miljø og sikkerhet, 0-6 måneder 	Generell observasjon: <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt Vaksine, se FHIs nettsider	
6 måneder: Individuell konsultasjon	Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår. <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning/ introduksjon av fast føde og D-vitamin tilskudd (tran alt. dråper) • Tannhelse: tannpuss • Søvn • Bevegelsesutvikling • Barns miljø og sikkerhet, 0-6 måneder • Samspill • Mobil- og skjermbruk hos foreldre og bruk av sosiale medier • Foreldres trivsel og psykiske helse 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde, og hodeomkrets Generell observasjon: <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt Generell vurdering: <ul style="list-style-type: none"> • Ernæringsstatus/kroppsporsjoner • Psykomotorisk utvikling: Oppmerksomhet, kontakt, språk (lydmønster), kroppskontroll, bevegelsesmønster • Hudfarge/perifer sirkulasjon • Pustemønster Spesiell oppmerksomhet: <ul style="list-style-type: none"> • Hud/underhud: farge, utslett, sår, blødninger, lymfeknuter, kuler • Hodet: omkrets, form, sømmer, fontanelle. Obs skjevhet/ torticollis • Øyne: blikkontakt, skjeling • Hjerte: rytme, bilyder, perifer sirkulasjon, eventuelt lyskepuls dersom bilyd. • Luftveier: respirasjonsfrekvens, hørbar pust, 	Helseesykepleier og lege

		<p>anstrengt pust, auskultasjon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Abdomen: lever, milt, oppfylninger • Genitalia: Vaginalåpning, testikler i skrotum, brokk • Hofter: Hudfolder, benlengde, abduksjon • Ekstremiteter og rygg: Bevegelsesutslag, feilstillinger, • Psykomotorisk utvikling: Holder hodet og kroppen rett når sitter på fanget, står når holdes, håndgrep, symmetrisk bevegelsesmønster • Munnundersøkelse: undersøk munnhule og tenner 	
<p>8 måneder: Individuell konsultasjon, evt. gruppekonsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning/ fast føde og D-vitamin tilskudd (tran alt. dråper) • Tannhelse: Tannpuss • Samspill • Språk/ lek • Søvn • Barns miljø og sikkerhet, 6 måneder - 2 år • Forberedelse til barnehage • Foreldrenes trivsel og psykiske helse <p>Tema etter individuell vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tobakksfritt miljø 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde, og hodeomkrets på indikasjon • Barnets helse og allmenntilstand • Syn, hørsel og språk • Psykomotorisk utvikling: Observere barnet under aktiviteter med tanke på oppmerksomhet og motoriske ferdigheter <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt 	Helsesykepleier

<p>10 måneder: Individuell konsultasjon, evt. gruppekonsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning/ fast føde og D-vitamin tilskudd (tran alt. dråper) • Tannhelse: Tannpuss • Samspill • Søvn • Bevegelsesutvikling • Barns miljø og sikkerhet, 6 måneder - 2 år • Rusmiddelbruk (alkohol og annen rusbruk) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde, og hodeomkrets • Barnets helse og allmenntilstand • Syn: skjeling? • Hørsel: reagerer adekvat, snur hodet etter lyd. • Språk: språkuttrykk • Psykomotorisk utvikling: Observere barnet under aktiviteter med tanke på temperament, oppmerksomhet, fin- og grovmotorikk <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt 	<p>Helsesykepleier</p>
<p>12 måneder: Individuell konsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning/ fast føde og D-vitamin tilskudd (tran alt. dråper) • Bevegelsesutvikling (Aktivitet/lek) • Søvn • Samspill • Tannhelse: Tannpuss • Vaksinasjoner • Infeksjoner (luftveier mv) • Barns miljø og sikkerhet, 6 måneder - 2 år • Barnehage <p>Tema etter individuell vurdering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tobakksfritt miljø 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde, og hodeomkrets <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt <p>Generell vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ernæringsstatus/ kroppsproporsjoner • Psykomotorisk utvikling: Oppmerksomhet, kontakt, samspill, språk, bevegelsesmønster • Hudfarge/perifer sirkulasjon • Pustemønster <p>Spesiell oppmerksomhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hud/underhud: farge (blek), utslett, sår, blødninger, lymfeknuter, kuler • Hodet: omkrets, form (skjevhet?), sømmer, fontanelle • Øyne/syn: blikkontakt, skjeling, plukker små 	<p>Helsesykepleier og lege</p>

		<p>gjenstander med vanlig synsavstand</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hørsel: Snur seg til lyd, normal språkutvikling • Hjerte: rytme, bilyder, perifer sirkulasjon, eventuelt lyskepuls dersom bilyd. • Luftveier: respirasjonsfrekvens, hørbar pust, anstrengt pust, auskultasjon • Abdomen: lever, milt, oppfyllninger • Genitalia: Vaginalåpning, testikler i skrotum, brokk • Hofte: Hudfolder, benlengde, abduksjon • Ekstremiteter og rygg: Bevegelsesutslag, feilstillinger, • Psykomotorikk utvikling: Bevegelsesmønster, krabber, setter seg opp og sitter støtt med rett rygg, trekker seg opp til stående, skifter fra hånd til hånd, pinsettgrep • Munnundersøkelse: tannstatus, hygiene, sår, sopp <p>Vaksine, se FHIs nettsider</p>	
<p>15 måneder: Individuell konsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kosthold, måltidsvaner • Samspill • Søvn • Språk • Tannpuss • Barns miljø og sikkerhet, 6 måneder - 2 år • Barnehage 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde • Barnets helse og allmentilstand • Psykomotorisk utvikling: fin og grovmotorikk <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt <p>Vaksine, se FHIs nettsider</p>	<p>Helsesykepleier</p>

	Tema etter individuell vurdering: <ul style="list-style-type: none"> • Tobakksfritt miljø • Familiesituasjon, søsken 		
17-18 måneder: Gruppekonsultasjon	Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår. Aktuelle tema i gruppekonsultasjon kan være: <ul style="list-style-type: none"> • Kosthold, måltidsvaner • Samspill • Søvn • Bevegelsesutvikling • Foreldrenes trivsel og psykisk helse • Barns miljø og sikkerhet, 6 måneder - 2 år • Barnehage 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde • Psykomotorisk utvikling: Bevegelsesutvikling-herav fin og grovmotorikk Generell observasjon: <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt 	Helsesykepleier
2 år: Individuell konsultasjon	Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår. <ul style="list-style-type: none"> • Kosthold, måltidsvaner • Tannhelse: Tannpuss (smokk- og fingersuging) • Fysisk aktivitet og lek (utendørsaktiviteter, stillesitting mv.) • Samspill • Mobil- og skjermbruk og bruk av sosiale medier • Barnets seksuelle utvikling • Språkutvikling • Søvnvaner 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, høyde Generell vurdering: <ul style="list-style-type: none"> • Ernæringsstatus/kroppsproporsjoner • Psykomotorisk utvikling • Hudfarge/perifer sirkulasjon • Pustemønster Generell observasjon: <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt Spesiell oppmerksomhet: <ul style="list-style-type: none"> • Hud/underhud: farge, utslett, sår, blødninger, lymfeknuter, kuler 	Helsesykepleier og lege

	<ul style="list-style-type: none"> • Barns miljø og sikkerhet, 2– 4 år • Foreldrenes psykiske helse og trivsel (familieforhold, sosialt nettverk) • Rusmiddelbruk (alkohol og annen rusbruk) <p>Tema etter individuell vurdering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tobakksfritt miljø • Kjønnslernestelse • Søsken og evt. søskensjalusi 	<ul style="list-style-type: none"> • Øyne/syn: Skjeling, plukker små gjenstander med vanlig synsavstand • Hørsel: Normal språkutvikling • Munnhule: tannstatus, hygiene, sår, sopp • Hjerte: rytme, bilyder, perifer sirkulasjon, eventuelt lyskepuls dersom bilyd. • Luftveier: respirasjonsfrekvens, hørbar pust, anstrengt pust, auskultasjon • Abdomen: lever, milt, oppfyllninger • Genitalia: testikler i skrotum • Psykomotorisk utvikling: Bevegelsesmønster, gangmønster, håndfunksjon, oppmerksomhet, kontakt, samspill, språk 	
4 år: Individuell konsultasjon	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kosthold, måltidsvaner • Samspill (sosial og emosjonell kontakt) • Bevegelsesutvikling • Søvn • Barns seksuelle utvikling • Barns miljø og sikkerhet, 4- 6 år • Mobil- og skjermbruk og bruk av sosiale medier • Rusmiddelbruk (alkohol og annen rusbruk) • Tobakksfritt miljø • Barnehage og skoleforberedelse 	<p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt • Vekt, høyde • Barnets helse og allmenntilstand • Syn, hørsel og språk • Hud <p>Psykomotorisk utvikling: Bevegelsesmønster, gå, løpe, hoppe, tegne</p>	Helsesykepleier